

TÜRK SİGORTA SEKTÖRÜNDE KİŞİSEL VERİLER

Prof. Dr. Ayten ÇETİN

Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi,
Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı, İstanbul
acetin@marmara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4212-5253

Serdar ALPAY, CPA, CIA, CRMA

Marmara Üniversitesi, İşletme Fakültesi,
Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, İstanbul
alpay.serdar@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2047-3799

ÖZ

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ile Türkiye'de kişisel verilerin korunması konusunda önemli bir eşik aşılmıştır. KVKK, sigorta sektörü açısından kritik önem arz etmektedir. Nitekim veriden arındırılmış bir ortamda, sigorta sektörünün var olması mümkün değildir. Veri sorumluları, yasal otoritelerin uygulayacağı yaptırım ve ceza risklerine ilaveten, veri sahiplerince açılacak maddi ve manevi tazminat davaları risklerine de maruz kalmaktadırlar. Çalışmanın amacı; kişisel veriler hakkındaki yasal düzenlemeler ve bu düzenlemelerin Türk sigorta sektörü üzerindeki etkileri konusunda farkındalığın artırılmasına katkı sunmak; sigorta acentesi açan veya yeni açmayı planlayan girişimcilere, kişisel veriler konusundaki yükümlülüklerine ve risklere ilişkin bilgi sunmaktır. Literatür çalışması ve uzman görüşleri dikkate alınarak, yasal düzenlemeler ve etkileri aktararak, sigorta sektörünün KVKK'na uyum açısından bulunduğu konum değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sigorta, Türk Sigortacılık Sektörü, Kişisel Veri, Mahremiyet, Veri Koruma

JEL Kodları: G22, K20, M19

PERSONAL DATA IN THE TURKISH INSURANCE SECTOR

ABSTRACT

With the Law on the Protection of Personal Data (KVKK) an important threshold on the protection of personal data in Turkey has been exceeded. KVKK is critical for the insurance industry that cannot exist in a data-free environment. In addition to the risks of sanctions and penalties to be imposed by legal authorities, data controllers are also exposed to the risks of pecuniary and non-pecuniary damages to be filed by data owners. This study aims; to contribute to raising awareness on legal regulations on personal data and the effects of these regulations on the Turkish insurance industry; to provide information regarding the liabilities and risks regarding personal data to entrepreneurs who open insurance agencies or are planning to open new ones. Considering the literature study and expert opinions, the position of the insurance sector in terms of compliance with KVKK has been evaluated by transferring the legal regulations and their effects.

Keywords: Insurance, Turkish Insurance Sector, Personal Data, Data Privacy, Data Protection

JEL Codes: G22, K20, M19

1. GİRİŞ

Kişinin mahremiyet hakkı ve kişisel verilerinin kullanımı üzerindeki karar verme hakkı ve dahi bahis konusu verilerin, asıl sahibinin onayı alınmaksızın kullanımının hak ihlali olarak değerlendirilmesi yeni bir olgu değildir. Amerika Birleşik Devletlerinde, bir sigorta şirketinin reklamında, kendisine ait resmin rızası alınmadan kullanması şikayeti ile ilgili davacının başlattığı hukuki süreç neticesinde, resmin “mahremiyet hakkı (right to privacy)” konusu olduğu değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, kişisel verinin reklamda izinsiz kullanılması suretiyle de mahremiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır (Pavesich v. New England Life Insurance Co., 122 Ga., 190, 50 S.E., 68, 1905). 1905 yılında alınan söz konusu karar, mahremiyet hakkı konusunda Amerika Birleşik Devletlerinde alınan ilk karar olarak kabul edilmektedir (Arslan Öncü, 2011).

Kişisel veri ve ilintili hak kavramları yeni olmamasına karşın, özellikle teknolojideki baş döndürücü gelişmelerin etkisi ile 1970li yıllardan itibaren daha da önem kazanmıştır. İçinde bulunduğumuz veri çağında, geçen yüzyılda hayal bile edilemeyecek ölçekteki veri toplanabilmekte, işlenerek bilgiye dönüştürülmekte ve çok kısa sürede yeni analizlere konu edilebilmektedir. Bu gelişmeler, veriyi özellikle de elde edilmesi ve işlenmesi daha güç veyahut maliyetli olan kişisel verileri, başta perakende ticaret, sağlık, bankacılık ve sigortacılık olmak üzere neredeyse tüm sektörlerin odak noktası haline getirmiş görünmektedir. Çok değerli hale gelen her türlü meta gibi, kişisel verilerin de korunması, yetkisiz erişiminin ve işlenmesinin engellenmesi zorunlulukları ortaya çıkmıştır. Üstelik son yıllarda, kişisel verilerin, ihtiyaç duymadıklarını satın alma veyahut gerçek ihtiyaçlarının çok üzerinde satın alma yönünde, tüketici alışkanlıklarını manipüle etmek için bile kullanılabilmesi dikkat çekicidir. Toplumsal alanda ortaya çıkan tüm bu ihtiyaç ve talepler sonucunda çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede uluslararası alanda gerçekleşen ilk düzenlemelerden birinin, Özel Yaşamın Gizliliğinin ve Sınır Ötesi Veri Akışının Korunmasına İlişkin Rehber İlkeler olduğu söylenebilir. 1980 tarihli ilkeler dokümanı ile Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) verilerin korunması ve uluslararası dolaşımına ilişkin ana ilkeleri ortaya koymuştur. 1981 yılında, Avrupa Konseyi’nce 108 sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tâbi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi benimsenmiştir. 1995 yılında, Avrupa Birliği’nce Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Serbest Dolaşımı Bağlamında Bireylerin Korunmasına İlişkin 95/46/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi Yönergesi benimsenmiştir. 2016 yılında, aynı birlik tarafından, “Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Düzenlemesi” benimsenmiş olup, tüm üye ülkeler açısından uyulması zorunlu kılınarak, 2018 yılına yürürlüğe girmiştir (İmançlı, 2019).

Ulusal düzeyde, kişisel verilerin mahremiyeti konusunda önemli bir eşiğin, 2016 yılında yürürlüğe giren 6698 sayılı “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu” ile aşıldığı söylenebilir. Böylelikle, sigortacılık ve bankacılık gibi, kişisel verilerin belli başlı girdilerden olduğu sektörlerimiz ve özellikle yurt dışına bilgi toplumu hizmetleri ihraç etmekte olan bilgi ve iletişim teknolojileri ile iştigal eden firmalarımız, yeni ihtiyaçlara hızlı cevap verebilme ve büyüme potansiyelinin değerlendirilmesi konularında avantaja dönüşürebilecekleri elverişli bir ortama kavuşmuşlardır. Bu çerçevede, ülkeler arasındaki veri paylaşımı ve adli işbirliği kanallarının etkinliğinin artırılması hususunda da önemli bir aşama kaydedilmiştir (Akıncı, 2017). Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) her sektörü ilgilendirmekle beraber, tabiatı itibarıyla verilerin yoğun olarak toplandığı, işlendiği, paylaşıldığı ve muhafaza edildiği sigorta sektörü açısından kritik önem arz etmektedir. Nitekim veriden arındırılmış bir ortamda sigorta sektörünün var olması mümkün değildir.

Kanunu'nun birçok maddesi, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren uygulanmaya başlamış olup, maddelerin bir bölümü de altı ay sonrasında yürürlüğe girmiştir. Kanun'a uyum için verilen sürenin üzerinde yaklaşık sekiz ay sonra, 2018 yılının Aralık ayında, TOBB Sigorta Acenteleri İcra Komitesi Başkanı Levent Korkut, sigorta acenteleri olarak düzenlemelere, *"kesinlikle hazır olmadıklarını"* ifade etmiştir (Özcan, 2018).

Nisan 2018 'in üzerinden yaklaşık iki yıl geçmesine rağmen, sigorta sektöründeki tarafların düzenlemeler ile uyumlu olma hedefine ulaşma yönünde çalışmalarını halen devam ettirdiği görülmektedir. 2019 yılının Aralık ayında, veri sorumlularına Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğünü (VERBİS) konusunda verilen sürelerin uzatılmasına karar veren Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun karar gerekçesinde tüm sektörlerle yönelik yaptığı değerlendirme, sigorta sektörü durumu hakkında da önemli ipuçları içermektedir: *"...Sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğü, sadece süresinde VERBİS'e kayıt olunmasını değil, bununla birlikte VERBİS'e beyan edilen bilgilerin tüm kişisel veri işleme faaliyetlerini kapsayacak şekilde doğru, güncel ve güvenilir bilgilerin de beyan edilmesini kapsamaktadır. VERBİS veri tabanı üzerinden özellikle son günlerde iletilen bildirimlerle ilgili olarak yapılan araştırmada, bazı bildirimlerde işlendiği beyan edilen kişisel verilerle işleme amaçlarının, aktarım gerçekleştirildiği beyan edilen alıcı/alıcı gruplarının, veri konusu kişi gruplarının, alınan teknik ve idari tedbirlerin, özel nitelikli kişisel veriler için alınması gereken yeterli önlemlerin, yurtdışına veri aktarımının ve saklamaya ilişkin beyan edilen sürelerin örtüşmediği, bu konuda ciddi yanlışlıkların ve Kanuna/yönetmeliklere aykırılıkların olduğu görülmektedir..."*(Resmi Gazete, 2019).

Genel olarak işlenen kişisel verilerin yanında, birçok sigorta branşında, sigorta ilişkisinin kurulmasından, sözleşme yükümlülüğünün yerine getirilmesine kadar kullanımı zaruri olan sağlık verilerinin Kanun'da özel nitelikli kişisel veri olarak değerlendirilmesi, sigortacılık açısından konunun önemini daha da artırmaktadır. Sağlık verilerinin kullanımı, sadece sağlık branşı için değil, aynı zamanda hayat, kaza, hastalık ve sorumluluk branşları açısından da zaruridir. Örnekler ile açıklamak gerekirse, ferdi kaza sigortasında lehtarının sürekli sakatlığa maruz kalması halinde, lehtarın düştüğü durumun poliçe ile güvence altına alınıp alınmadığını, alınmış ise ödenecek tazminatın hangi oranlar üzerinden hesaplanması gerektiğini belirlemek için sağlık verilerinin işlenmesi elzemdir. Tehlikeli hastalıklarda ortaya çıkan yüksek sağlık giderleri karşısında, hastalığın teşhisi anında toplu para ödenmesini teminat altına alan kritik hastalıklar sigortasında, sigorta poliçesi düzenlenmesi öncesinde yapılan risk değerlendirmesi, söz konusu kritik hastalık teşhisinin öngörülen süreler ve şartlar dahilinde konulup konmadığının belirlenmesi safhalarında, sağlık verilerinin işlenmesi gereklidir. Hekim mesleki sorumluluk sigortalarında, vefat ve bedeni tazminatlara konu olabilecek sorumlulukların, sağlık verileri olmadan değerlendirilmesi mümkün değildir. Özetlemek gerekirse, sağlıklı risk analizi ve tazminat yönetimi için, başta sağlık branşı için olmak üzere sağlık verileri elzemdir (Ünan, Sağlık Sigortalarında KVKK'ya Alternatif Yorum İhtiyacı, 2019).

Kişisel veriler ve bu verilerin güvenliği sigorta sektörü için hem yasal yaptırımların ağırlığı hem de itibar riski açısından yaşamsal önemdedir. Alınan ve planlanan teknik tedbirler tabii ki çok önemlidir, öte yandan bu konudaki en etkili ve kritik tedbir kişisel veriler ve ilgili düzenlemelere uyum konusunda, başta çalışanları olmak üzere sigorta sektörünün tüm paydaşlarında gerekli farkındalığın kazandırılması olacaktır (Özcan, 2018).

Çalışmanın amacı; kişisel veriler hakkındaki yasal düzenlemeler ve Türk sigorta sektörü üzerindeki etkileri konusunda farkındalığın artırılmasına katkı sunmaktır. Bu çerçevede, ilk olarak kişisel verilerin işlenmesi kavramı ele alınmış ve yasal düzenlemeler ve etkileri aktararak, sigorta sektörünün KVKK uyum açısından bulunduğu konum değerlendirilmiştir.

2. TEMEL KAVRAMLAR

Kişisel veriler ile ilgili yasal düzenlemeleri ele almadan önce, özellikle sigortacılık sektörüne yeni yatırım yapmayı planlayan girişimcilere yönelik olarak, “kişisel veri” ve “kişisel verilerin işlenmesi” kavramları üzerinde durulacaktır.

Kişisel Veri

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda; “Kişisel Veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ait her türlü bilgi.” olarak tanımlanmış olup, ulusal ve uluslararası birçok hukuki düzenlemede benzer şekilde tanımlanmaktadır. “Kimliği belirli” ile ifade edilmek istenen husus, söz konusu bilginin ilgili kişinin kimliğini doğrudan kesin olarak belirlemeye uygun olmasıdır. “Kimliği belirlenebilir” deyimini ile ifade edilmek istenen ise, ilgili kişiyi tek başına işaret etmemek ile birlikte, fiziki, ailevi, ekonomik, sosyal gibi ek bilgiler ile ilgili bireyin kesin olarak belirlenebilmesinin mümkün olmasıdır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, bireyin adı soyadı, doğum tarihi, fotoğrafları, özgeçmişi, mülakat sonuçları, adresi, konum bilgisi, telefon numarası, taşıt plakası, kimlik ya da pasaport veya SGK numarası, kredi kartı ekstreleri, kullandığı elektronik cihazların IP adresleri, tuttuğu takım, inancı, genetik bilgileri, adli sicil kaydı, ses kayıtları, kapalı devre kamera görüntüleri, sosyal medya beğenileri, parmak izi gibi biyometrik verileri, kişisel verilere örnek olarak addedilmektedir (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 2019).

Hassas Veri (Özel Nitelikli Veri)

Hassas veri, uluslararası düzenlemelerde sıkça görüldüğü gibi, ayrı bir veri sınıfı olarak addedilmiş olup, esasen kişisel verilerin daha fazla esirgenmesi lazım gelen bir alt kümesidir. Kanun koyucu, veri sahibinin öğrenilmesini istemeyebileceği, öğrenilmesi halinde ise kişileri ayrımcılık ile karşı karşıya bırakabilecek ve mahrem alanlarını açığa çıkaracak verileri özel olarak korumuştur. Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir. Kanun koyucu hassas verileri sınırlı sayıda tutmuş olup, yorum yoluyla hassas veriler kategorisini genişletmek mümkün değildir (Yüksel, 2019).

Kişisel Verilerin İşlenmesi

Kişisel verilerin bir bölümü veya tamamı otomatik olan veyahut bir veri kayıt sisteminin modülü üzerinden otomatik olmayan yollar ile elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması veyahut kullanılmasının önlenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü iş veya uygulamalardır. Başka bir deyişle, kişisel verilerin ilk defa elde edilmesinden başlayarak veriler üzerinde gerçekleştirilen muamelelerin her biri veri işleme etkinliğidir (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 2019). Örnek olarak, gerçek kişilerin isim ve telefon numaralarının veya konut adreslerinin bir internet sitesinde yayınlanması, kişisel verilerin kısmen veya tamamen otomatik

yöntemler ile işlenmesi addedilecektir (Ünan, Sigortacılığın Kişisel Veri İmtihanı, 2018).

Açık Rıza

Açık rıza, belirli bir konu ile ilişkili olarak ilgili kişinin, kendiliğinden veya bilgilendirme neticesinde konu ile ilgili yeterli bilgi sahibi olarak ve sadece o işlemle sınırlı olarak, kendisiyle ilgili veri işlenmesine, özgür iradesi ile açıkladığı onay beyanıdır (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 2019).

Kişisel Verilerin Anonim Hale Getirilmesi

Kişisel verilerin başka veriler ile eşleştirilerek dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesidir. Bir başka deyişle, elde kalan veri üzerinden bir izleme yapılarak başka veriler ile eşleştirme ve destekleme neticesinde verinin kime ait olduğu anlaşılabiliriyorsa, söz konusu verinin anonim hale getirildiği kabul edilemez (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 2019).

3. UYUM SÜRECİ

Sigorta şirketlerine ve dağıtım kanallarındaki sigortacılar, KVKK kapsamındaki yükümlülükleri ile ilgili olarak aksamalara yer vermeleri halinde ciddi maddi cezaların yanı sıra ve hapis cezalarına dahi maruz kalabileceklerdir. Söz konusu cezalar KVKK'nın 17. ve 18. Maddelerinde sırasıyla "Kabahatler" ve "Suçlar" başlıklı maddelerinde yer bulmuş olup, Tablo 1'de gösterilmiştir.¹ Esasen bu maddeler sektör ayrımı yapılmaksızın tüm sektörler için geçerli olarak ihdas olunmuştur.

Tablo 1. Kişisel Veri İle İlgili Cezalandırılan Suçlar

Cezalandırılan Suç	İdari Para Cezası (TL)	Cezalandırılan Suç	Hapis Cezası (Yıl)
Aydınlatma yükümlülüğünü ihlal halinde	9.013 - 180.264	Kişisel verileri hukuka aykırı şekilde kaydetmek	1 - 3
Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri ihlal halinde	27.040 - 1.802.636	Özel nitelikli kişisel verileri ² hukuka aykırı şekilde kaydetmek	1,5 - 4,5
Kurul tarafından verilen kararları uygulama sorumluluğunu ihlal halinde	45.066 - 1.802.636	Kişisel verileri, hukuka aykırı şekilde bir başkasına vermek, yaymak veya ele geçirmek	2 - 4
Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğünü ihlal halinde	36.053 - 1.802.636	Verileri ortadan kaldırmamak ³	1 - 2

¹6698 sayılı KVKK'nın 17. Maddesinde kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından TCK'nin 135 ila 140 hükümlerine başvurulacağı belirtilerek, adı geçen maddelere atıf yapılmıştır.

²(2) TCK. Mad. 135 (2) Kişisel verinin, kişilerin siyasi, felsefi veya dini görüşlerine, ırki kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlaki eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin olması durumunda birinci fıkraya uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır.

³ TCK. Mad. 138 (1) Kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olanlara görevlerini yerine getirmediğinde bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

TCK'nin 135. Maddesi, cezalandırılacak suçtu tarif ederken, verilerin kaydedilmesi ifadesi ile yetinerek sınırlı bir ifade kullanmıştır. Kaydetme fiilinin neyi içerdiği yönünde sigorta profesyonelleri arasında zaman zaman tereddütler olduğu gözlemlenmektedir. Esasen, KVKK'nın 3. maddesinde yer verilen kişisel verilerin işlenmesi tanımından yola çıkarak, her türlü işleme şeklinin yasanın tatbikat çerçevesine dahil edildiği anlamına gelmektedir. Bu çerçevede, "Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem" cezanın maddi unsuru olarak nitelendirilebilir (Kart ve Ketizmen, 2019).

Kaydetme fiili, sırf hareket suçtu (neticesiz suçtu) olup ayrıca bir neticenin oluşması aranmamaktadır (İçel, fikri içtimada fiilin tekliğini incelerken, maddi netice sayısına; ancak neticesiz suçlarda, bir fiilin bulunup bulunmadığına, dolayısıyla harekete bakmak gerektiğini ifade etmektedir) (İçel, 1972). Ayrıca KVKK'nın 3. maddesinde kaydetme fiilini içeren bir kişisel verilerin işlenmesi tanımı yapılmıştır. Bu tanım bütüncül biçimde ele alındığında kişisel verinin otomatik olmayan yollarla kaydedilmesi halinde suçun oluşabilmesi için, kaydedilen verinin yeni herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olması gerekmektedir. Eğer bir kaydetme fiili, herhangi bir veri sisteminin bir parçası olmayan bir yere yapıldıysa suç oluşmaz (Koca ve Üzülmöz, 2019).

Hitap ettikleri müşterilerin yanı sıra müşterilerinin yakınlarına, gelecekte müşteri olarak kazanmak üzere odaklandıkları müşteri adaylarına veyahut onların yakınlarına, asistans ve diğer tedarikçilerin çalışanlarına ait veriler, sektörde faaliyet gösteren sigorta şirketleri ve dağıtım kanallarınca toplamakta ve işlenmektedir. Bu çerçevede, aydınlatma ve açık rıza alınması yükümlülüklerine uyum önem arz etmektedir. Bu noktada, KVKK'nın AB Direktifi ile paralellik göstermesine ve Avrupa Birliği tarafından yayınlanan sektörel tavsiyelerde belirtilen hususlara dayanılarak, salt sigorta sözleşmesi ilişkisinin kurulabilmesi için temin edilen verilerin aydınlatma yükümlülüğünden ve hatta açık rızadan istisna olarak tutulabilmesi mümkün olabileceği düşünülmektedir. Ülkemizde yasal otoritenin bu yaklaşımını uygun bulması halinde, sigortalının hizmet aldığı branş ile ilgili sınırlı kalmak kaydı ile, sigorta sözleşmesinin oluşturulması, zeyilname düzenlenmesi, prim ödemelerinin takibi için elde edilmiş olan kişisel verilerin açık rıza alma yükümlülüğü doğmaksızın işlenmesi mümkün olabilecektir. Diğer taraftan, sözleşme ilişkisi kuruluşu sırasında alınması zorunlu olmayan ancak diğer branşlara ilişkin ürünlerin çapraz pazarlanması amacı ile toplanan verilerin aydınlatma ve açık rıza açısından söz konusu istisna kapsamına alınması mümkün olmayacaktır. Bir örnek ile açıklamak gerekirse, sağlık sigortası müşterisinden, bu müşteriye çapraz satış yapabilmek için, konutu veya aracına ilişkin bilgileri de alan ve işleyen sigortacılar açısından, aydınlatma ve açık rıza yükümlülüğü istisnası uygulanması mümkün olmayacaktır. Riskin gerçekleştiği hallerde de talep edilen tazminatın hesaplanabilmesi ve ödemenin gerçekleştirilebilmesi için üçüncü taraflara ve gerekli hallerde ilgili otoritelere aktarılması söz konusu olmaktadır. Bu gibi hallerde, düzenlemelerin, en doğru nasıl uygulamasının nasıl olması gerektiği henüz netlik kazanmamış görülmektedir ancak sektördeki uygulamalara bakıldığında, söz konusu aktarımların istisna olarak nitelendirildiği izlenimi edinilmektedir. Öte yandan, bu yöndeki bir uygulama, aydınlatma yükümlülüğü açısından hüküm ifade etmeyecek olup, sigorta şirketlerinin müşterilerini örnekleri

verilen paylaşımların yapılacağına ilişkin aydınlatma yükümlerinin yerine getirmeleri gerekmektedir (Beghe Sönmez; Necipoğlu, 2019).

Ülkemizde faaliyet gösteren yabancı ortakları sigorta şirketleri açısından önemli bir gereklilik üzerinde de durulacaktır. Bahis konusu şirketlerin, yurtdışındaki grup şirketleri ile ortak kullandıkları sistemler veya veri merkezi yurtdışında bulunan bulut hizmetleri söz konusu olduğunda, bu sistemlerinde, KVKK düzenlemelerine uyum sağlayacak tedbirlerin alınması zorunludur (Beghe Sönmez ve Necipoğlu, 2019).

Sigorta şirketlerinin, verilerin yurtdışına transferi ile ilgili olarak, yasal düzenleme gereği, Kanun'da yer alan istisnalar haricinde, veri sahibinden açık rıza almaları zorunludur. Veri sahibinin açık rızası bulunmadığı hallerde, aktarım gerçekleştirilecek yabancı ülkede kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması açısından yeterli koruma bulunmadığı önem kazanmaktadır. KVKK tarafından yeterli koruma bulunduğu değerlendirilen "güvenli ülke"lere aktarımda açık rıza alınması şart koşulmamıştır. Kurul tarafından güvenli ülke listesi henüz yayınlanmamıştır. Mevcut durumda, açık rıza olmaksızın gerçekleştirilecek aktarımlarda şu şekilde hareket edilmesi önerilmektedir: Aktarımı yapacak tarafın, aktarım yapılacak yabancı ülkedeki veri sorumlusu ile birlikte yeterli korumayı yazılı olarak taahhüt etmesi ve Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun izninin alınması kaydı ile aktarım gerçekleştirilmelidir (Türkiye Sigorta Birliği).

Sigorta sektöründe veri sorumlularının gözden kaçırmaması gereken bir başka yükümlülük ise, veri saklama ve imha politika ve prosedürlerinin oluşturulması ve uygulanmasıdır. Veriler, yürürlükte bulunan mevzuat kapsamında belli bir süre belirlendiği takdirde bu süre boyunca, süre belirlenmediği takdirde ise veri kullanım amacı ve işletme prosedürleri göz önünde tutularak belirlenecek makul saklama süreleri ile sınırlı olacak şekilde muhafaza edilmelidir. Adı geçen sürelerin sona ermesini müteakip veriler, prosedürler ile belirlenecek esaslar doğrultusunda silinme, yok edilme veyahut anonim hale getirme işlemlerine tabi tutulmalıdır.

Kişisel kurumsal verilerin de ihlali halinde maruz kalınan risklere yukarıda yer verilmiştir. Bu noktada, söz konusu risklerin mevcudiyetinin, sigorta ürün gamının gelişmesi üzerinde etkisine değinilecektir. Siber saldırılar ile gizli ve koruma altında tutulması gereken verilerin ifşa edilmesi, kaybı veya çalınarak kullanılması neticesinde oluşacak zarar ve giderleri güvence altına alan siber güvenlik sigortaları gibi yeni ürünler ortaya çıkmıştır. Amerika Birleşik Devletleri ve Britanya'da yaygın durumdaki siber risk sigortalarının, yakın gelecekte diğer ülkelere de yayılacağı tahmin edilmektedir (Şekeroğlu ve Özüdoğru, 2019). Sigorta sektörü girişimcilerinin pazardaki bu gelişmeleri yakından izlemeleri, rekabet avantajı elde etmeleri yönünde olumlu katkılar sağlayabilecektir.

Önemli Düzenlemeler

Anayasa

Kişisel verilerin, temel hak ve hürriyetler arasına alınarak, Anayasa kapsamında güvence altına alınması, 2010 yılında 5982 sayılı Kanun ile gerçekleşmiştir. Adı geçen Kanun ile 1982 Anayasa'sının, "Özel hayatın gizliliği" ile ilgili yirminci maddesine eklenen bölüm önemlidir: *"Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık*

rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” Bahsi geçen Anayasa maddesine ek olarak, kişisel verilerin korunmasını ilgilendiren maddeler arasında, ilaveten, Anayasa'nın kişinin maddi ve manevi varlığı, dokunulmazlığı, kişiliğinin geliştirilmesi hakkı, kişi hürriyeti ve güvenliği ile ilgili olan maddeleri de kişisel verilerin korunmasını ile ilintilidir (Yüksel, 2019)

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

Anayasanın yirminci maddesinde, bireyin açık rızasının temin edildiği veyahut kanunda öngörülen hallerde kişisel verilerin işlenmesinin mümkün olacağı yer almakla birlikte, özel sınırlama sebeplerinin açıklamalarına yer verilmediği görülmektedir. Söz konusu gereksinim bağlamında, 24 Mart 2016 tarihinde Meclis Genel Kurulu'nda kabul edilen "6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu" 7 Nisan 2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanun'un yürürlüğe girmesi ile birlikte, sigortacılık ve bankacılık gibi, kişisel verilerin belli başlı girdilerden olduğu sektörlerimiz ve özellikle yurt dışına bilgi toplumu hizmetleri ihraç etmekte olan bilgi ve iletişim teknolojileri ile işgal eden firmalarımız, yeni ihtiyaçlara hızlı cevap verebilme ve büyüme potansiyelinin değerlendirilmesi konularında avantaja dönüşürebilecekleri elverişli bir ortama kavuşmuşlardır. Bu çerçevede, ülkeler arasındaki veri paylaşımı ve adli işbirliği kanallarının etkinliğinin artırılması hususunda da önemli bir aşama kaydedilmiştir. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile birlikte, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeleri huzurunda veri koruma açısından güvenilir ülke statüsüne erişmek için mühim bir ölçüt karşılanmıştır (Akıncı, 2017).

Kişisel Verileri Koruma Kurulu Kararları

Kişisel Verileri Koruma Kurulu denetimleri sırasında tespit ettiği uygunsuzlukları, toplumda gerekli farkındalığın yaratılması amacı ile kamuoyu ile paylaşmaktadır. Bahis konusu kararlardan sigorta sektörü ile doğrudan ilgili olanlara ve dolaylı olarak farkındalık yaratmak açısından sigorta sektörü için de önemli arz eden kararlara özet olarak aşağıda yer verilmiştir:

Sigorta sektörünün de dahil olduğu bazı sektörlerde faaliyet gösteren bazı kişi ve kuruluşların, çeşitli yöntemler ile temin edilen veriler üzerinden, bazı yazılım/program/uygulamalar vasıtasıyla, kişilerin kimlik ve iletişim bilgileri gibi kişisel verilerini sorguladıkları saptanmış olup, bu durum KVKK'da belirtilen veri güvenliği yükümlülüklerine aykırıdır. Kurum bu şekildeki ihlali tespit edilenler hakkında, idari işlem yapma ve savcılıklara suç duyurusunda bulunma kararı almıştır (KVKK, 2019).

Bir Sigorta Şirketi (Şirket) tarafından açık rızası alınmadan sigortacılık faaliyetleri konusunda arandığını belirten bir kişinin şikâyeti üzerine konu Kurul tarafından inceleme kapsamına alınmıştır. İlgili kişinin, ad, soyadı ve telefon bilgisinin finansal güvence danışmanlarınca teklif araması yapılmadan önce gerçekleştirilen araştırmalar adına burada yer verilmeyen bir internet sitesinden bulunduğu, söz konusu bilgilerin ilgili internet sitesinde halka açık bir şekilde yer aldığı belirlenmiştir.

Adı geçen kişisel verilere veri sahibi tarafından daha önce alenileştirilen internet sitesinden ulaşılmış olması halinde dahi, veri sahibinin bu bilgilerinin, Şirket tarafından internet sitesinde bulunma ve alenileştirilme amacı dışında kullanıldığı değerlendirilmiştir. Şirketin amacı, kişiye mesleki yetkinliğinden faydalanmak için,

ulaşmak değildir, aksine Şirket faaliyetlerine ilişkin randevu talebi ile kişi aranmıştır. Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini sağlayan gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almayan KVKK'da belirtilen veri güvenliği yükümlülüklerini ihlal ettiği belirlenen Sigorta Şirketi, yüz bin TL idari para cezasına maruz kalmıştır (KVKK, 2019).

Sigorta sektöründe de benzer şekilde yaşanması muhtemel bir olayda, bir banka, müşterisinin kendisine ait iş ve işlemlerde kullanılması amacı ile vermiş olduğu telefon numarası bilgisini, müşterisinin eşinin müdürü olduğu şirkete ulaşma amacı ile kullanmıştır. Kişisel verinin verilmiş amacı dışında, müşterisinin eşine ulaşılmasında yardımcı olunabilmesi adına işlenmesi, KVKK'da belirtilen "belirli, açık ve meşru amaçlar için işleme ve işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma" ilkelerine uyulmadığını göstermektedir. Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini sağlamak üzere gerekli teknik ve idari tedbirleri almadığı görülen Banka, yüz bin TL idari para cezasına maruz kalmıştır (KVKK, 2019).

Turizm sektöründe faaliyet gösteren bir şirketin maruz kaldığı cezaların, sigorta sektörünün de maruz kaldığı risklere örnek teşkil etmesi nedeni ile aktarılmasında fayda bulunmuştur. İlgili şirket, kendi incelemeleri neticesinde, şirkete ait genel alanlardaki bir çalışan kullanımına tahsis edilmiş bir bilgisayar üzerinden, yetkisiz şifre girişi ile çalışan ağına erişilerek personel ve müşteri verilerine erişim sağlandığını saptamıştır. Açıklandığı üzere yetkisiz kişiler tarafından bu şekilde erişime fırsat veren, sunucu güvenliği ile ilgili aksamaları saptanan, güvenlik duvarının güncel durumda tutmayan, güvenlik konusunda çalışanlarına eğitim sağlamayan, olayın başlangıcında şirket içindeki sunuculara erişim sağlayan kişinin sonradan bir sunucuya yüklediği uzaktan erişim yazılımı üzerinden işlemlerini icra ettiğini mevcut bilgi teknolojileri alt yapısı ile saptayamayan, bir başka deyişle bilgi teknolojileri birim ve sistemlerinin uygun işlemediği değerlendirilen, ilaveten ihlale ilişkin bildirimde bulunmayan şirket, toplam beş yüz bin TL idari para cezasına maruz kalmıştır (KVKK, 2019).

Çevrimiçi platformlar üzerinden iş başvurusu kabul eden sigorta şirketleri ve brokerlar için de önemli olan bir örnek olay şu şekilde gelişmiştir. Online platformda iş başvurusu alan veri sorumlusu şirketler grubunun kullanmakta olduğu platformda, başvuru yapan tarafından üyelik kaydı yapılmasının zorunlu olduğu, üyelik kaydı yapılması sırasında ise, aynı kutucuğun işaretlenmesi yoluyla hem aydınlatma metninin okunduğuna, hem de kişisel verilerin işlenmesi hususunda açık rıza verildiğine ilişkin onay alınması yönteminin uygulandığı saptanmıştır. Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde yer verildiği üzere, örnek olayda aydınlatma yükümlülüğü ve açık rızanın temininin ayrı ayrı gerçekleştirilmesi icap etmektedir. Bu çerçevede, aydınlatma metninin okunduğunun teyidi ve ilgili kişilerin kişisel verilerinin işlenmesi hususunda gereken seçimlik haklarının kullanılmasına imkân tanıyan açık rıza metninin onaylandığını kanıtlayabilecek işleyişin birbirinden ayrıştırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır (KVKK, 2018).

Özel İstihdam Bürosu olarak faaliyet gösteren Türkiye'nin en büyük istihdam platformlarından biri ile ilgili bir diğer önemli örnek olay şu şekilde gelişmiştir. Söz konusu platforma üye olan kişiye ait olduğu iddia edilen bir dosyanın internette bir siteye yüklendiği belirlenmiştir. Yaklaşık 41 bin kişiye ait, isim ve soyadı, doğum tarihi, e-posta adresi, telefon numarası, yaşadığı il ve ilçe, profil fotoğrafı, URL link bilgisi ve kullanıcı şifresi bilgilerinin veri ihlaline konu olduğu, konu olan kayıtların sayısının 53 bin adedi aştığı belirtilmiştir (KVKK, 2020).

Veri sorumlusu addedilen bir Sigorta Acentesinin yaptığı sosyal medya paylaşımlarında, müşterilerine ait isim, adres ve kimlik numaralarına, maskelenmiş şekilde yer verdiğini, diğer taraftan bazı durumlarda taşıt plaka numaralarıyla birlikte taşıtın rengi, markası ve modelinin yanı sıra müşterisinin yatıracağı prim benzeri bilgileri de paylaştığı belirlenmiştir. Bahis konusu sigorta acentesinin, söz konusu kişisel verileri, müşterilerinin açık rızası olmaksızın paylaştığı, diğer taraftan kişisel verilerin gayrikanuni işlenmesini veya bunlara gayrikanuni erişimi engellemek ve verilerin uygun şekilde saklanması için zaruri teknik ve idari önlemleri almadığı saptanmıştır. Müşterilerinin kişisel verilerini, kamuya açık sosyal medya platformlarında, müşterilerinden habersiz ve reklam gayesi ile paylaşan acente, birçok sigorta acentesinin mali bünyesi için oldukça yüksek bir tutarda, yirmi iki bin beş yüz TL, değerlendirilebilecek bir idari para cezası ile karşı karşıya kalmıştır (KVKK, 2020).

Bu noktada, Türk sigorta sektöründe faaliyet gösteren bazı sigorta şirketlerinin maruz kaldığı veri ihlallerine yer verilmesinde fayda görülmektedir. KVKK'da belirtildiği üzere, işlenen kişisel verilerin gayrikanuni yöntemler ile 3. şahıslar tarafından ele geçirilmesi durumunda, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgilisine ve Kurula bildirmek ile yükümlü tutulmuştur. Söz konusu yükümlülük çerçevesinde, ilgili sigorta şirketi, yaklaşık üç yüz kişinin kimlik ve iletişim bilgilerinin yanı sıra araç ruhsatı ve plakası, elektronik posta adresi ve finansal bilgilerinin, adı geçen ihlale konu olduğu bilgisini paylaşmıştır. Meydana gelen veri ihlalinin, gerçekleştiği günde kendisi tarafından tespit edildiğini bildiren şirket, olayın şirketin web sayfasına ait test sunucusuna yetkisiz erişim vasıtasıyla gerçekleştiği bildiriminde bulunmuştur (KVKK, 2020).

Bir başka sigorta şirketimizde veri ihlali, çalıştığı dönemde kendisine verilen erişim yetkilerinin, iş sözleşmesinin sonra ermesinden sonra iptal edilmemesinin neticesinde, eski şirket çalışanının yazılımda yer alan trafik ve kasko sigortası dosyalarına yetkisiz erişim gerçekleştirmesi şeklinde gerçekleşmiştir. Yaklaşık 2 aylık dönemde meydana gelen veri ihlali, Şirket tarafından gerçekleştirilen dönemsel kontrol çalışmaları sırasında ortaya çıkarılmıştır. Sigorta müşterileri, eksperler, acente, servis ve tedarikçi çalışanları, şoförler ve kazadan etkilenenler ihlale maruz kalan taraflar arasında olup, çok sayıda kişisel verinin yanı sıra, engellilik, sağlık ve alkol raporu gibi özel nitelikli kişisel verilerin de söz konusu olaya konu olduğu saptanmıştır (KVKK, 2020).

Yukarıda aktarılan konuların yasal yükümlülük boyutu bu çalışmanın yazıldığı tarih itibarı ile halen kamuoyu ile paylaşılmamış olmakla beraber, benzer ihlallerin yol açacağı maddi zararların çok ötesinde olumsuz etki ile sonuçlanabilecek itibar riskinin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

KVKK madde 16 ve Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik'in konu aldığı 'kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlama yükümlülüğü', sigortacı veri sorumlularını da kapsamaktadır. Bu politikanın hazırlanması, hukuki sorumluluğun bertaraf edilmesi için yeterli olmayıp, aynı zamanda politikada öngörülmüş olan koşullara ve sürelere riayet etmek de hukuka uygun biçimde veri işleme faaliyeti yürütmek için son derece önemlidir. Sigorta süreçlerinde ilgili kişilerden birçok veri istenmektedir. Bu verilerin bir kısmının kullanım amacı, ilgili hizmetin veya ilgili verinin kullanılma sürecinin sona ermesiyle birlikte sona erdiği için bu verilerin anonim hale getirilmesi, silinmesi veya yok edilmesi gerekecektir. Sigorta şirketleri, KVKK, Yönetmelik ve sair mevzuat çerçevesinde bu verileri anonim hâle getirme, silme veya yok etmekle yükümlüdür.

Bankacılık Kanunu'nda Önemli Değişiklikler

7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuatı ilgilendiren değişikliklere değinilecektir (Resmi Gazete, 2020). Değerlendirme bölümünde ayrıntılı olarak açıklanacağı üzere, benzer düzenlemelerin, sigorta sektöründe de görülme olasılığı yüksek olarak değerlendirilmektedir. Kanunun, 10. Maddesi ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu 73. maddesine getirilen yeni düzenlemeler bir arada değerlendirildiğinde,

- Banka ile müşteri ilişkisi tesisini takiben teşekkül eden, gerek gerçek kişilere ait kişisel veriler gerek tüzel kişilere ait bilgiler verilerin tamamının müşteri sırrı addedileceği,
- İlgili müşterinin açık rızası alınmış olsa dahi, ilaveten müşterinin talebi veya talimatı olmadan yurt içindeki ve yurt dışındaki üçüncü kişilerle paylaşamayacağı ve yine üçüncü kişilere aktarılamayacağı
- Sır niteliğindeki bilgilerin, üçüncü ve dördüncü fıkralar çerçevesinde gerçekleşecek paylaşım ve aktarımları ile ilgili, kapsam, şekil, usul ve esasların belirlemesi veya söz konusu hususlara ilişkin sınırlamalar getirilmesi konusunda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) yetkilendirildiği,
- Müşteri sırrı veyahut banka sırrı vasfını haiz her türlü verinin, yurt dışındaki üçüncü kişilerle paylaşılmasını veyahut bunlara aktarılmasını menetme yetkisinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'na tanındığı,
- İlaveten, bankaların faaliyetlerini yürütmede kullandıkları bilgi sistemleri ve bunların yedeklerinin yurt içinde bulundurulması konusunda karar verme yetkisi ile donatıldığı

anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, kişilerle bankalar arasında müşteri ilişkisi tesis edilmesinden önce mevcut olan ve işlenen genel nitelikteki adres, telefon gibi kişisel veriler için KVKK hükümleri geçerlidir. Öte yandan, müşteri ilişkisi tesis sonrasında ortaya çıkacak veriler için ise, hem Bankacılık Kanunu'nun sır saklamaya ilişkin hükümleri hem de KVKK'nın hükümleri birlikte geçerli olacaktır. İlaveten, sır kapsamındaki müşteri verileri için 5411 sayılı kanun, özel kanun olarak geçerli olacaktır. Bundan böyle, müşteri sırrı niteliğindeki bilgiler, sır saklama yükümlülüğünden istisna tutulan haller dışında, müşteriden açık rıza alınsa dahi, müşterinin talebi ya da talimatı olmaksızın yurt içi veya yurt dışındaki üçüncü kişilere aktarılamayacaktır. Böylece bankaların kendi hazırlayacakları rıza metinleri ile sır saklama sorumluluğundan kurtulmaları engellenmiş olmaktadır. Salt açık rıza alınmış olmasına dayanılarak, müşteri sırrı addedilen verilerin aktarımı yapılamayacaktır. İlaveten, müşteri veyahut banka sırrı addedilen verilerin sınır ötesine iletilmesini menetmeye ve de bankaların bilgi sistemleri ile yedeklerinin ülke içerisinde var olmasını kararlaştırmaya BDDK yetkili kılınmıştır (Aydoğan, 2020).

4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

KVKK'nın öngördüğü uyum süresi 2018 yılında sona ermiştir. Kişisel verilerin kaybı veya mahremiyetinin ihlali hallerinde ağır cezalar ile karşı karşıya kalan kurumlar her geçen gün artmaktadır. Konu sadece finansal kayıplar ile de sınırlı kalmamakta, itibar riski açısından da ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Temelinde güven olan kurumların başında gelen sigorta şirketleri için müşterilerinin ve paydaşlarının güvenini kaybetmek yıkıcı etkiler doğurabilecektir. Söz konusu uyum aynı zamanda yeni iş akışlarının oluşturulmasını ve yeni kontrollerin konulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu yönden sigorta şirketleri başta olmak üzere tüm veri

sorumlularının kuruluşlarındaki iç kontrol ortamını uygun seviyeye ulaştırmaları ve uyum denetimlerini sıklaştırarak devam ettirmeleri önemlidir.

Sigorta sektörümüzün paydaşlarının önemli bölümü, sigorta şirketlerinin veri sorumlu olarak nitelendirildiklerini benimsemiştir. Diğer taraftan, dağıtım kanalları da duruma göre veri sorumlusu ya da veri işleyen rolünü üstlenirler. Örnek ile açıklamak gerekirse, çalışanlarına ait özlük dosyaları veya müşterilerine ait iletişim bilgileri gibi kişisel verileri kendine ait bir veri tabanında tutmakta olan bir acente, müşterileri ile imzaladığı sözleşme kapsamının haricinde, veri sorumlusunun talimatına aykırı olarak kendi adına veri işleyen bir broker veri sorumlusu olarak addedilir (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 2019). Bu yüzden, aynı sigorta şirketi gibi müşterisini aydınlatma ve gereken hallerde açık rızasını alma; işleme amacı dışında aldığı tüm verileri silme, yok etme gibi yükümlülükleri doğmuş olur. İlaveten, veri sorumlusu olan dağıtım kanallarından, yıllık mali bilanço toplamı yirmi beş milyon TL'nin üstünde olan veyahut yıllık çalışan sayısı elliden fazla olanları VERBİS'e de kayıt olmakla yükümlü kılınmışlardır (Kişisel Verileri Koruma Kurulu). Türkiye'de faaliyet gösteren broker ve acentelerin, uyum sağlamaları gereken söz konusu düzenlemeler hakkındaki farkındalıklarının halen hedeflenen düzeyde olmadığı gözlemlenmekte olup, bu yöndeki girişimlerin artırılmasının önem arz ettiği düşünülmektedir.

25 Şubat 2020 tarih ve 31050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, sadece bankacılar açısından değil, gelecekte sigortacılık sektörüne yönelik de, kişisel verilerin korunmasına ilişkin benzer düzenlemeler getirilme ihtimalinin yüksek olması nedeniyle, sigortacılar açısından da göz önünde bulundurulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Bankacılık sektöründe BDDK'nın yürüttüğü düzenleme ve denetleme konusundaki görevlerinin benzerlerini, sigortacılık ve özel emeklilik sektörlerinde yürütmek üzere, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu kurulmuştur (Resmi Gazete, 2019). Bankacılık sektörüne yönelik olarak getirilen birçok düzenlemeyi takiben sigorta sektöründe de benzer düzenlemeler yapıldığı gözlenmektedir. Diğer taraftan, öngördüğümüz şekilde bankacılık sektörüne yönelik getirilen bu düzenlemelerin, sigortacılık sektörüne özel yeni yetkiler verilmesi suretiyle devam etmesi durumunda ise, mevzuatın takip edilmesi, konsolide olarak yorumlanması ve uygulanması bakımından zorluklara neden olacağı (Dülger ve Bakdur, 2020) tarafından da öngörülmekte olup, bu çerçevede hatalı/eksik uygulamalara yol açmasına ilişkin risklerin gözden kaçırılmaması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

Akinci, A. N. (2017). *Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün Getirdiği Yenilikler ve Türk Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi*. T.C. Kalkınma Bakanlığı.

Arslan Öncü, G. (2011). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Özel Yaşamın Korunması Hakkı*. İstanbul: Beta.

Aydoğan, T. (2020, 26 Şubat). *Bankacılık Kanunu'nda Kişisel Veri Koruma Hukuku'nu İlgilendiren Değişiklikler Yapıldı*. 28.03.2020 tarihinde Medium.com:

[https://medium.com/@aydogantan/bankac%C4%B1%C4%B1k-kanununda-](https://medium.com/@aydogantan/bankac%C4%B1%C4%B1k-kanununda-ki%C5%9Fisel-veri-koruma-hukuku-nu-i%C5%9Fiklikler-yap%C4%B1d%C4%B1-27d3a572e9c5)

[ki%C5%9Fisel-veri-koruma-hukuku-nu-i%C5%9Fiklikler-yap%C4%B1d%C4%B1-](https://medium.com/@aydogantan/bankac%C4%B1%C4%B1k-kanununda-ki%C5%9Fisel-veri-koruma-hukuku-nu-i%C5%9Fiklikler-yap%C4%B1d%C4%B1-27d3a572e9c5)

[de%C4%9Fi%C5%9Fiklikler-yap%C4%B1d%C4%B1-27d3a572e9c5](https://medium.com/@aydogantan/bankac%C4%B1%C4%B1k-kanununda-ki%C5%9Fisel-veri-koruma-hukuku-nu-i%C5%9Fiklikler-yap%C4%B1d%C4%B1-27d3a572e9c5) adresinden alındı

Beghe Sönmez, S., Necipoğlu, C. (2019, Ocak). *Reasürör*, s. 12-18.

Dülger, M. V., Bakdur, M. (2020, 9 Mart). *7222 Sayılı Kanun ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda Yapılan Düzenlemenin KVK Hukuku Açısından Değerlendirilmesi*. 28.03.2020 tarihinde Hukukihaber.net: <https://www.hukukihaber.net/7222-sayili-kanun-ile-5411-sayili-bankacilik-kanununda-yapilan-duzenlemenin-kvk-hukuku-acisindan-degerlendirilmesi-makale,7537.html> adresinden alındı

İmançlı, C. (2019). *Kişisel Sağlık Verilerinin Korunamamasından Doğan Özel Hukuk Sorumluluğu*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kart, A., Ketizmen, M. (2019). Kabahatler Kanunu'nun İçtima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler ile Kurul'un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme. *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, 1(2), 17-29.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu. (tarih yok). *Sorularla Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi (VERBİS)*. 12.01.2020 tarihinde https://verbis.kvkk.gov.tr/UploadedFiles/SORULARLA_VERB%C4%B0S.pdf adresinden alındı

Kişisel Verileri Koruma Kurulu. (2019). *Madde ve Gerekeçesi İle Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Bilgi Notu) ve Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Terimler Sözlüğü*. Ankara: KVKK Yayınları.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu. (2019). *Örneklerle Kişisel Verilerin Korunması*. Ankara: KVKK Yayınları No: 29.

Koca, M., Üzülmöz, İ. (2019). Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu (TCK m. 135). *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* (Prof. Dr. Durmuş TEZCAN'a Armağan, C.21, Özel Sayı), 69-93.

KVKK. (2018). *Kurul Kararları*. "Veri sorumlusu tarafından aydınlatma yükümlülüğü ve açık rıza onayı alınması süreçlerinin ayrı ayrı yerine getirilmesi gerektiği ile ilgili" Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 26/07/2018 tarihli ve 2018/90 sayılı Karar Özeti: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5420/-Veri-sorumlusu-tarafindan-aydinlatma-yukumlulugu-ve-acik-riza-onayi-alinmasi-sureclerinin-ayri-ayri-yerine-getirilmesi-gerektigi-ile-ilgili-Kisisel-Verileri-Koruma-Kurulunun-26-07-2018-tarihli-ve-2018-90-sayili-Karar-O> adresinden alındı

KVKK. (2019). *Kurul Kararları*. "İlgili kişi tarafından alenileştirilen kişisel verinin, alenileştirme amacı dışında işlenmesi" hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 07/11/2019 Tarihli ve 2019/331 Sayılı Karar Özeti: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6623/2019-331> adresinden alındı

KVKK. (2019). *Kurul Kararları*. Hukuka Aykırı Olarak Elde Edilen Veriler Üzerinden Vatandaşların Kimlik ve İletişim Bilgileri Gibi Kişisel Verilerinin Sorgulanmasına İmkân Tanıyan Yazılım/Program/Uygulamalara Yönelik Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/10/2019 Tarihli ve 2019/308 Sayılı. adresinden alındı

KVKK. (2019). *Kurul Kararları*. "Bir bankanın, ilgili kişinin cep telefonu numarasını bankaya veriliş amacı dışında kullanması" hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 18/09/2019 Tarihli ve 2019/277 Sayılı Karar Özeti: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5545/2019-277> adresinden alındı

KVKK. (2019). *Kurul Kararları*. Bir turizm şirketi hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27.08.2019 tarih ve 2019/255 sayılı Karar Özeti: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5537/2019-255> adresinden alındı

KVKK. (2020). Kamuoyu Duyurusu (Veri İhlali Bildirimi) – Doğa Sigorta A.Ş.: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6689/Kamuoyu-Duyurusu-Veri-Ihlali-Bildirimi-Doga-Sigorta-A-S-> adresinden alındı

KVKK. (2020, 16 Haziran). 01.07.2020 tarihinde Kamuoyu Duyurusu (Veri İhlali Bildirimi) – Halk Sigorta A.Ş.: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6748/Kamuoyu-Duyurusu-Veri-Ihlali-Bildirimi-Halk-Sigorta-A-S-> adresinden alındı

KVKK. (2020). Kamuoyu Duyurusu (Veri İhlali Bildirimi) – <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6786/Kamuoyu-Duyurusu-Veri-Ihlali-Bildirimi-Kariyer-net-Elektronik-Yayincilik-ve-Iletisim-Hiz-A-S-> adresinden alındı

KVKK. (2020). *Kurul Kararları*. “Bir Sigorta Acentesinin müşterilerine ait kişisel verileri herkese açık sosyal medya platformlarında müşterilerinden habersiz olarak ve reklam amacıyla paylaşması hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/01/2020 Tarihli ve 2020/58 Sayılı Karar Özet: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6716/2020-58> adresinden alındı
Özcan, R. (2018, 12 13). KVKK'ya Uyumda İlk İş Farkındalık. 3 22, 2020 tarihinde Sigortacı Gazetesi: <https://www.sigortacigazetesi.com.tr/kvkkya-uyumda-ilk-is-farkindalik/> adresinden alındı

Pavesich v. New England Life Insurance Co., 122 Ga., 190, 50 S.E., 68 (1905). <https://casetext.com/case/pavesich-v-new-england-life-ins-co> adresinden alındı

Resmi Gazete. (2019, 28 Aralık). Kurul Kararları. *Kişisel Verileri Koruma Kurulu 17/12/2019 tarihli ve 2019/387 sayılı Kararı*.

Resmi Gazete. (2019, 18 Ekim). Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi. (Kararname No: 47).

Resmi Gazete. (2020, 25 Şubat). 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.

Şekeroğlu, S., Özüdoğru, H. (2019). Dijital Dönemin Koruyucuları: Siber Risk Sigortaları. *4. International Research Congress on Social Sciences*, (s. 55-64).

Sigortacı Gazetesi. (2018, 19 Şubat). *Kişisel veriler korunuyor; kişiye özel fiyat zorlaşıyor*. 22.03.2020 tarihinde Sigortacı Gazetesi: <https://www.sigortacigazetesi.com.tr/kisisel-veriler-korunuyor-kisiye-ozel-fiyat-zorlasiyor/> adresinden alındı

Türkiye Sigorta Birliği. (tarih yok). *TSB Kişisel Verilerin Korunması ve İşlenmesi Politikası*. 15.04.2020 tarihinde https://www.tsb.org.tr/images/Documents/TSB_KVK_Veri_Isleme_Politikasi.pdf adresinden alındı

Ünan, S. (2018, 31 Ocak). *Sigortacılığın Kişisel Veri İmtihanı*. 22.03.2020 tarihinde Sigortacı Gazetesi: <https://www.sigortacigazetesi.com.tr/sigortaciligin-kisisel-veri-imtihani/> adresinden alındı

Ünan, S. (2019, 03 Ekim). *Sağlık Sigortalarında KVKK'ya Alternatif Yorum İhtiyacı*. 3 22, 2020 tarihinde Sigortacı Gazetesi: <https://www.sigortacigazetesi.com.tr/saglik-sigortalarinda-kvkkya-alternatif-yorum-ihciyac/> adresinden alındı

Yüksel, G. (2019). Kişisel Sağlık Verilerinin Hukuki Korunması. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 6(1), s. 1-10.